

SPRAWOZDANIE

RENATA PAJEWSKA-KWAŚNY
ILONA TOMASZEWSKA

Sprawozdanie z Jubileuszowej Konferencji Naukowej „Ewolucja ubezpieczeń – doświadczenia i wyzwania”

[Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, 15 grudnia 2017]

W dniu 15 grudnia 2017 roku odbyła się Konferencja Naukowa upamiętniająca 100-lecie edukacji ubezpieczeniowej w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Wydarzenie to miało charakter wyjątkowy, gdyż prawdopodobnie po raz pierwszy w dyskusji odwołano się do początków kształtowania edukacji ubezpieczeniowej i jej aktualności w dzisiejszych czasach.

Organizatorzy Konferencji, a byli nimi pracownicy Instytutu Ryzyka i Rynków Finansowych w Szkole Głównej Handlowej, przyjęli sobie za cel:

- 1) uczczenie rocznicy 100-lecia edukacji akademickiej w zakresie tematyki związanej z ryzykiem i ubezpieczeniami;
- 2) analizę ewolucji paradygmatu finansów – ubezpieczenia w Polsce i na świecie;
- 3) podjęcie dyskusji środowiskowej w sprawie zmian regulacyjnych dotyczących funkcjonowania rynku ubezpieczeń w Polsce

oraz:

- 4) konsolidację środowiska ubezpieczeniowego.

Uczestnikami Konferencji byli pracownicy naukowcy z ośrodków akademickich w całej Polsce, przedstawiciele instytucji finansowych oraz pracownicy podmiotów rynku ubezpieczeniowego.

Patronat nad konferencją objęli: Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego oraz Polska Izba Ubezpieczeń. Projekt z Narodowym Bankiem Polskim był realizowany w ramach programu edukacji ekonomicznej. Partnerem edukacyjnym został Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który w trakcie konferencji zaprezentował wystawę pt: „Rzeczpospolita ubezpieczonych. Ubezpieczenia społeczne w Polsce 1918–2018”.

Dotychczasowe opracowania badawcze w zakresie rozwoju rynków finansowych skupiały się głównie na zasadach funkcjonowania rynku i zmianach w nim zachodzących, w szczególności

w czasach po transformacji ustrojowej. Koncentrowano się przede wszystkim na trendach zachodzących na rynkach finansowych, na determinantach rozwoju oraz zidentyfikowaniu przyczyn sytuacji kryzysowych. Można było odnieść wrażenie, że pominięty został wątek początków tworzenia i rozwoju myśli naukowej w zakresie tworzenia zasad i rozwiązań, które stanowiły podstawę kształcenia przyszłych kadr dla instytucji finansowych. Śmiało można powiedzieć, że Szkoła Główna Handlowa, wraz ze swoimi poprzedniczkami, wniosła poważny wkład w rozwój i kształcenie specjalistów z zakresu bankowości, ubezpieczeń i rynków kapitałowych, których funkcjonowanie datuje się od 1906 roku.

Analizując materiał badawczy na przestrzeni ostatnich 100 lat w zakresie tematyki bankowej i ubezpieczeniowej, należy wyraźnie podkreślić, że osiągnięcia i dorobek naukowy z międzywojnia wywarły olbrzymi wpływ na rozwój bankowości i ubezpieczeń w Polsce w okresie transformacji ustrojowej. Na podręcznikach napisanych w tamtym czasie, na przykład przez Jana Łazowskiego, wykładowcy SGH w latach 30., kształciło się pokolenie finansistów przełomu XX i XXI wieku. To właśnie takie postaci jak Jan Łazowski, prof. Zygmunt Limanowski, prof. Bolesław Miklaszewski, Edward Grabowski, Adam Danielewicz, Bronisław Rogowski, Bolesław Chomicz, czy prof. Samuel Dickstein tworzyły podwaliny rynku ubezpieczeniowego w okresie międzywojennym i kształtowały przyszłe kadry ubezpieczeniowe. O istotności nauki ubezpieczeniowej niech świadczy fakt, że dokładnie 15 grudnia 1917 roku w ramach Wyższej Szkoły Handlowej (obecnie SGH) powołano pierwszy kierunek ubezpieczeniowy, którego kierownikiem został prof. Bolesław Miklaszewski. W tym samym czasie na terenie Królestwa Polskiego ponownie zaczęły funkcjonować (Wielkopolskie Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „Vesta”) oraz powstawać nowe (Małopolskie Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „Florianka”) instytucje ubezpieczeniowe.

Upamiętnienie wydarzeń sprzed 100 lat zostało zapoczątkowane w przededniu Konferencji uroczystym odsłonięciem z udziałem władz Uczelni tablicy pamiątkowej oraz nadaniem jednej z sal wykładowych SGH imienia prof. Zygmunta Limanowskiego.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał JM dr hab. Marek Rocki, prof. SGH.

Powitalne słowa podkreślające przyczynę, dla której wszyscy się zebrali, wypowiedzieli także:

- Jacek Majcherek – w imieniu prof. dr. hab. Adama Głapińskiego, Prezesa NBP,
- Dr hab. Marek Chrzanowski – Przewodniczący KNF,
- Dorota Bieniasz – Wiceprezes ZUS,
- Andrzej Maciążek – Wiceprezes Zarządu PIU,
- Dr hab. Ryszard Bartkowiak, prof. SGH – Dziekan Kolegium Zarządzania i Finansów,
- Prof. dr hab. Tomasz Michalski – Dyrektor Instytutu Ryzyka i Rynków Finansowych.

Po powitaniu gości głos zabrał Kierownik Zakładu Ryzyka i Ubezpieczeń (obecnie Katedry Ryzyka i Ubezpieczeń w ramach Instytutu Ryzyka i Rynków Finansowych) dr hab. inż. Adam Śliwiński, prof. SGH, który przybliżył zebrany rys historyczny oraz efekty badań w zakresie edukacji ubezpieczeniowej w Szkole Głównej Handlowej. Bardzo ciekawym wydaje się fakt, że tematy prac dyplomowych i magisterskich, jakie zostały napisane do wybuchu II wojny światowej, w większości przypadków pozostają aktualne po dziś dzień. Kończąc swoje wystąpienie, prof. Adam Śliwiński zaprezentował zebrany materiał w postaci książki jubileuszowej zatytułowanej „100 lat edukacji ubezpieczeniowej w SGH”, zawierający opis historii edukacji ubezpieczeniowej na SGH oraz biografie wybitnych przedstawicieli tej dziedziny związanych z Uczelnią, na przykład prof. Zygmunta Limanowskiego czy wspomnianego wcześniej Jana Łazowskiego. Poza historią

w księdze przedstawiono także katedry, instytuty oraz sylwetki osób, które aktualnie prowadzą na Uczelni działalność dydaktyczną i naukową z tematyki ubezpieczeń.

Kolejny blok konferencji był poświęcony wystąpieniom prof. dr. hab. Tomasza Michalskiego oraz prof. dr. hab. Tadeusza Szumlicza, którzy skupili się na zagadnieniu szeroko rozumianego paradygmatu finansów. Wystąpienie obu Profesorów zakończone zostało dyskusją z uczestnikami Konferencji.

Blok trzeci, ostatni, stanowił panel dyskusyjny prowadzony przez prof. Adama Śliwińskiego. Motywem przewodnim panelu było hasło „Nauka dla biznesu”. Do wzięcia udziału w panelu zaproszono zarówno pracowników naukowych, jak i przedstawicieli instytucji finansowych – uczestników rynku ubezpieczeniowego. Byli to: dr hab. Wojciech Bijak prof. SGH, Zdzisława Cwalińska-Weychert (wiceprezes UFG), Piotr Domagała (Compensa TU S.A.), Małgorzata Kaniewska (Prezes Zarządu Polskiej Izby Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych), dr hab. Jacek Lisowski prof. UEP, Andrzej Maciążek (wiceprezes zarządu PIU), prof. dr hab. Tomasz Michalski, prof. dr hab. Tadeusz Szumlicz, Łukasz Zoń (prezes Stowarzyszenia Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych). Uczestnicy panelu mieli za zadanie odnieść się do dwóch głównych zagadnień:

- 1) Jakie są oczekiwania sfery biznesu co do rozwoju kierunków edukacji ubezpieczeniowej? Co nauka może zaoferować biznesowi?
- 2) Wpływ rewolucji naukowo-technologicznej i regulacji prawnych na rozwój sektora ubezpieczeń. Konkludując wypowiedzi poszczególnych panelistów, można wyciągnąć następujące wnioski:
 - 1) Istnieje bezwzględna potrzeba współpracy na linii: nauka – ośrodki akademickie – instytucje finansowe – biznes. W niektórych obszarach współpraca ta jest bardzo zaawansowana, czego przykładem jest działalność Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.
 - 2) W warunkach przeregulowania rynku – przy jednoczesnym wieloznaczeniowym traktowaniu przepisów prawa – to biznes powinien kłaść główny nacisk na pokazanie najlepszych praktyk rynkowych i stanowienie rozwiązań benchmarkowych.
 - 3) W dobie podejścia proklienckiego, prokonsumenckiego rynek ubezpieczeniowy powinien być bardzo ostrożny i stanowczy w zakresie dbania o podstawowe zasady teorii ubezpieczeń.
 - 4) Z uwagi na zmieniające się otoczenie gospodarcze ogromnym wyzwaniem dla rynku ubezpieczeń, zarówno na poziomie naukowym, jak i w zakresie rozwiązań biznesowych, będzie stawianie czoła nowym okolicznościom stanowiącym ryzyko ubezpieczeniowe.

Po podsumowaniu dyskusji prof. Adam Śliwiński podziękował przybyłym gościom, prelegentom oraz pozostałym uczestnikom Konferencji za uczestnictwo i owocną dyskusję na jubileuszowym spotkaniu z okazji 100-lecia edukacji ubezpieczeniowej w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Prowadzący obrady wyraźnie podkreślił, że zakończona uroczystość i towarzysząca jej publikacja to dopiero początek badań nad pogłębianiem i rozwojem wiedzy o instytucjach, rynkach finansowych, a także programów kształcenia w zakresie edukacji ubezpieczeniowej.

Należy dodać, że uroczyste obchody rocznicowe nie mogłyby przebiegać w takiej oprawie, gdyby nie finansowe wsparcie następujących instytucji: Narodowy Bank Polski, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Polska Izba Ubezpieczeń, Compensa TU SA, TU Inter Polska SA, Concordia Polska TUW, TUW Rejent Life, Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych oraz Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych. Wymienione instytucje, od wielu lat współpracują z Instytutem w celu szerzenia nauki i wiedzy ubezpieczeniowej. Przykładem może tu być wieloletnia współpraca

z Ubezpieczeniowym Funduszem Gwarancyjnym. Wszystkim Partnerom, Sponsorom i Uczestnikom Konferencji z całej Polski serdecznie dziękujemy.

DR RENATA PAJEWSKA-KWAŚNY - Katedra Ryzyka i Ubezpieczeń, Instytut Ryzyka i Rynków Finansowych, Kolegium Zarządzania i Finansów, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.

DR ILONA TOMASZEWSKA - Katedra Ryzyka i Ubezpieczeń, Instytut Ryzyka i Rynków Finansowych, Kolegium Zarządzania i Finansów, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.